

עלון בני דוד – פרשת משפטים

ככה זה כשאוהבים

הרב נתנאל אלישיב

אמריקה בלי מרצ'נדייסינג זו לא אמריקה. בכל עונה יש את השיגעון התורן, וכל המוצרים נצבעים בצבעו. יש סרט חדש על הרובוטריקים? במקביל יתמלאו השווקים בכל המוצרים שכבר יש לאמריקאים בשפע, אבל הפעם עם רובוטריקים. על צעצועים אין מה לדבר, אבל זה לא נגמר שם – מצעים של רובוטריקים ופיג'מות של רובוטריקים, צלחת עם עיצוב של רובוטריקים ונייר מכתבים עם רובוטריקים – you name it, ואפילו מוצרי מזון כמו קופסת הקורנפלקס המסורתית או ארוחת הילדים במקדונלדס, לית אתר פנוי מן הרובוטריקים. ובעונה הבאה שוב הכול יתחלף, לספיידרמן או למלחמת הכוכבים וכן על זה הדרך.

ומה ראיתי לפתוח במרצ'נדייסינג? התופעה מצביעה על כך שכשבני אדם אוהבים משהו, הם רוצים שהוא יופיע בכל תחומי חייהם. הם רוצים לראות את הדמויות האהובות בכל מקום, ולקשור כל פרט ופרט מחייהם למושא אהבתם. בחברה ריקנית מפנים את הנטייה הזאת לדברים תפלים לחלוטין והיא מנוצלת היטב על ידי בעלי אינטרס כלכלי, וכך בני התרבות הזאת הולכים ומשתעבדים לדמויות ילדות ולהבלים גמורים, אבל מעצם העיקרון ניתן ללמוד דבר מה אמיתי לחיים – כשאוהבים משהו, רוצים כמה שיותר מגע אתו, ולא רק בתחום הישיר והמידי שהוא מתקשר אליו באופן טבעי, אלא גם בתחומים רחוקים. **"על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי... אקומה נא ואסוכבה בעיר בשווקים וברחבות אבקשה את שאהבה נפשי"** (שיר השירים ג א-ב).

בפרשת יתרו ד' נגלה אלינו, ומפי הגבורה שמענו את העקרונות הנשגבים שמבוטאים בעשרת הדברים¹, והנה בפרשת משפטים יורד עלינו מבול של מצוות עשה ולא תעשה, מצוות שנוגעות למגוון תחומים בחיים כגון כלכלה ומסחר, משפט וממשל, חקלאות ותזונה ועוד. בהמשך השתלשלות עולם ההלכה רשימת הפקודות והציוויים תתשפט גם על אופן הקימה בבוקר, שריכת השרוכים ולבישת הבגדים. יש המתקשים לעכל את הפער בין האורות הבורקים של מעמד הר סיני לבין הירידה הזאת לפרטים ולפרטי פרטים. הם רואים ברשימת הדרישות הזאת עול כבד במובן השלילי, טרחה גדולה שמסרבלת את החיים. מי שזו גישתו, גם אם יקפיד למלא אחר ההוראות, לא יעשה זאת בלב שלם, אדרבה, עלולה להתפתח בקרבו טינה למערכת הזאת שמכבידה עליו את אוכפה. התגברות על תחושה זו תבוא מכוח ההבנה שבכך בדיוק טמון היופי של התורה, בכך שהעקרונות הגדולים מתפרטים ומתפשטים על כל צדדי החיים, ובכך החיים כולם, על כל מאפייניהם, מתעלים ומתחברים לשורשם. אמרנו בפתח דברינו – ככה זה כשאוהבים. אנו רוצים שמושא אהבתנו יופיע בכל צדדי החיים.

תורתנו נקראת 'תורת חיים'. יש שמפרשים זאת כאילו שהתורה צריכה להיכנע לחיים כפי שהם, אבל ברור שלא לכך הכוונה, אלא היא תורת חיים בכך שהיא מדריכה את החיים ומרוממת אותם. ומכיוון שאנו אוהבים את התורה ואת נותן התורה, אנו שמחים מאוד בכך שהוא נתן לנו תורת חיים, אנחנו לא רוצים שתהיה שום פינה בחיינו שהתורה לא מאירה אותה! לו היינו מגלים שאין לתורה מה לתרום לנו בסדר השכמת הבוקר או בסדרי האכילה שלנו, היינו חשים צער והחמצה, כי כך התחומים הללו ייוותרו ללא הארה אלוקית.

ברגע שהאדם מפנים עיקרון זה, הוא נמצא בעולם אחר. שוב לא יחוש מצוקה בריבוי המצוות והדינים, אלא אדרבה, יודה על חלקו הטוב. זהו ההיפוך המשמעותי ביותר שאדם צריך לעשות בעולמו הפנימי כדי להיכנס לעבודת ה'. תמיד לזכור שהתורה והמצוות אינן בשביל הקדוש ברוך הוא, אלא הן עבורנו, לא אינטרס שלו, אלא שלנו, וכפי שנאמר לנו על ידי משה רבנו עצמו (דברים ו כד): **"וַיְצַונו ד' לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לִירְאָה אֵת ד' אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחַיֵּינוּ כִּהְיוֹם הַזֶּה"**.

¹ חז"ל נחלקו בשאלה האם שמעו את כולן מפי ד' או שמא רק את השניים הראשונים.